

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3411

Vragen van de leden **Van Dam** en **Dijksma** (beiden PvdA) aan de minister voor Immigratie, Integratie en Asiel over *het goochelen met uitzetcijfers* (ingezonden 9 augustus 2012).

Antwoord van minister **Leers** (Immigratie, Integratie en Asiel) (ontvangen 7 september 2012). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2011–2012, nr. 3342.

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht «Leers goochelt met uitzetcijfers»?¹

Antwoord

Ja.

Vraag 2

Is het waar dat in ruim de helft van het aantal gedwongen uitzettingen het niet gaat om asielzoekers en dat in een kwart van het aantal gedwongen vertrekken het asielzoekers betreft die daadwerkelijk naar het land van herkomst zijn teruggestuurd?

Antwoord

In de berichtgeving door verschillende media, gebaseerd op de uitzending van Nieuwsuur van 8 augustus, is het beeld opgeroepen dat de presentatie van terugkeercijfers in de Rapportage Vreemdelingenketen onjuist zou zijn. Dit beeld is onterecht.

In de afgelopen jaren is in de Rapportage Vreemdelingenketen consequent toegelicht hoe de cijfers zijn samengesteld.

De ketenbrede cijfers over gedwongen aantoonbaar vertrek uit Nederland in de Rapportage Vreemdelingenketen zijn opgebouwd uit cijfers afkomstig uit verschillende processen. Daar vallen dossiers van ex-asielzoekers onder, maar ook van illegalen die geen toelatingsprocedures hebben doorlopen, van toegangsgeweigerden, van asielzoekers voor wie een andere EU-lidstaat verantwoordelijk is, de zogenoemde Dublin-zaken, en van personen die een aanvraagprocedure voor een regulier verblijfsdoel hebben doorlopen. Het beleidsuitgangspunt op het terrein van terugkeer is dat niet-rechtmatig verblijvende vreemdelingen Nederland dienen te verlaten; bij voorkeur zelfstandig en indien noodzakelijk gedwongen. Het is voor deze beleidsdoel-

¹ Nieuwsuur van 8 augustus 2012

stelling niet relevant of de vreemdeling een asielachtergrond heeft of niet. Deze benadering is niet nieuw en vormt al vele jaren het uitgangspunt voor de beleidsdoelstelling op het terrein van de terugkeer. Ook de Rapportage Vreemdelingenketen die uw Kamer tweemaal per jaar ontvangt, is op dit punt niet gewijzigd ten opzichte van eerdere kabinetten.

Ten aanzien van de totale vertrekcijfers is niet exact aan te geven of het gedwongen uitzettingen van uitgeprocedeerde asielzoekers betreft. Immers, het gehele terugkeerproces dat in de terugkeercijfers wordt weergegeven is uiterst complex en veelzijdig. Of een persoon in het verleden een asielprocedure heeft doorlopen wordt in het terugkeerproces niet systematisch geregistreerd.

Hoewel het natuurlijk mogelijk is per individueel dossier een eventuele asielprocedure te achterhalen, kan dit gegeven niet verwerkt worden zonder te bepalen in welke gevallen we voor het terugkeerproces spreken van een ex-asielzoeker. Als de politie bijvoorbeeld een persoon aantreft zonder rechtmatig verblijf, die enige tijd geleden vanuit een asielprocedure met onbekende bestemming is vertrokken, is discussie mogelijk over de vraag of deze persoon voor het terugkeerproces ingedeeld moet worden bij de categorie van de «ex-asielzoekers» of bij de categorie «illegale vreemdelingen». Ten aanzien van de cijfers moet worden voorkomen dat dergelijke gevallen dubbel wordt meegeteld.

Vraag 3 en 4

Is het waar dat het grote aandeel bij de gedwongen uitzettingen mensen zijn die in feite Nederland nooit zijn binnen gekomen en ook geen asiel wilde aanvragen?

Waarom heeft u in de jaarlijkse rapportage Vreemdelingenketen geen onderscheid gemaakt tussen mensen die asiel wilden aanvragen en gedwongen moesten vertrekken en mensen die in feite Nederland nooit zijn binnengekomen? Was dit een bewuste keuze? Zo ja, waarom?

Antwoord op vraag 3 en 4

Zoals wordt gerapporteerd in het hoofdstuk Toegang en grensbewaking in de Rapportage Vreemdelingenketen keert een deel van de personen die aan de grens de toegang wordt geweigerd direct terug naar het land van herkomst of een ander land waar toegang is gewaarborgd. In 2011 ging het om 3 250 vertrekkers (bron: KMar/ZHP).

Deze maken ook deel uit van de vertrekcijfers. Zoals aan u gemeld in de brief van 9 april 2010² is op uw verzoek in de vertrekcijfers een verduidelijking ten aanzien van de categorieën van vertrek opgenomen. Vanaf de eerste editie van de Rapportage Vreemdelingenketen van 2009 staat expliciet vermeld dat de terugkeercijfers inclusief de toegangsgeweigerde vreemdelingen waren, met een verwijzing naar het hoofdstuk Toegang en grensbewaking. Dit is sindsdien niet meer in de in de rapportage gewijzigd.

Daarbij is het van belang om op te merken dat ook asielzoekers aan de grens de toegang kan worden geweigerd. In dat geval wordt het asielverzoek in het aanmeldcentrum Schiphol beoordeeld. Bij een eventuele afwijzing van het asielverzoek zal de toegangsgeweigering in stand blijven en zal de vreemdeling als toegangsgeweigerde Nederland moeten verlaten. Toegangsgeweigerden en asielzoekers zijn derhalve geen exclusieve, elkaar uitsluitende categorieën.

² 19 637 nr 1334